

ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

*Mgr. RNDr. MUDr. Ján Mikas, PhD.
hlavný hygienik Slovenskej republiky*

Bratislava, 11. 5. 2018
OHŽP-4009/18

Vec

Otvorený list OZ Za našu vodu - odpoved'

Vážená pani predsedníčka,

Vaším listom zo dňa 10. 5. 2018 ste ma v mene OZ Za našu vodu informovali o vzniku iniciatívy „TU vodu nepi!“, ktorej cieľom je kampaň za ochranu podzemnej a pitnej vody na Slovensku.

Zabezpečenie dozoru a monitoringu nad kvalitou pitnej vody na Slovensku patrí dlhodobo k prioritným úlohám orgánov verejného zdravotníctva. Tieto orgány v súlade s kompetenciami vyplývajúcimi zo zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia vykonávajú pravidelný monitoring kvality pitnej vody z verejných vodovodov, v rámci ktorého ročne vykonajú približne 5 000 odberov vzoriek vody z kohútikov spotrebiteľov ročne. Rozsah sledovaných parametrov kvality pitnej vody pritom zahŕňa aj 26 ukazovateľov, ktoré legislatíva SR predpisuje nad rámec požiadaviek platnej smernice EÚ. Na základe našich informácií a skúseností môžem konštatovať, že takéto nastavenie kontroly kvality pitnej vody nie je bežné ani v iných európskych krajinách, pričom mu vyjadrujú uznanie aj viacerí zahraniční experti.

Rezort zdravotníctva po skúsenostiach z minulosti nezostal ľahostajný ani v prípade zistených nadlimitných koncentrácií atrazínu vo vzorkách pitnej vody v niekoľkých verejných vodovodoch v oblasti Žitného ostrova. Orgány verejného zdravotníctva po získaní predmetnej informácie konali prakticky okamžite, pričom prijali opatrenia v podobe zákazu používania kontaminovanej pitnej vody a následného zintenzívnenia dozoru nad kvalitou pitnej vody v regióne.

Okrem preverenia kvality pitnej vody v dotknutých vodovodoch, po inštalácii technológie v úpravniach vody prevádzkovateľmi, sme zabezpečili cielenú kontrolu kvality vody so zameraním na prítomnosť atrazínu v ďalších 11 vtipovaných verejných vodovodoch okresu Dunajská Streda, v oboch prípadoch s vyhovujúcimi výsledkami. V prípade dvoch vodovodov, v ktorých bola zistená koncentrácia atrazínu na úrovni limitnej hodnoty platnej v SR, na základe výsledkov hodnotenia zdravotného rizika posúdili a povolili časovo

obmedzené výnimky na používanie pitnej vody v súlade s legislatívou platnou v EÚ (povolená limitná hodnota 0,2 µg/l do konca roka 2018, nevzťahujúca sa na tehotné ženy a deti do 1 roka).

V tejto súvislosti považujeme za dôležité upozorniť aj na skutočnosť, že Slovenská republika, vychádzajúc z legislatívy platnej v EÚ, uplatňuje na základe princípov predbežnej opatrnosti pre atrazín, rovnako ako pre iné pesticídy, prísnu limitnú hodnotu 0,1 µg/l. Len pre porovnanie, napríklad v USA sa podľa dostupných informácií uplatňuje limit pre pitnú vodu 3 µg/l, v Kanade 5 µg/l a v Austrálii až 20 µg/l. Najnovšie odporúčania WHO z roku 2011 uvádzajú pre atrazín limit až 100 µg/l.

Pre zvýšenie informovanosti obyvateľov, ktorí nemajú verejný vodovod a využívajú vlastné studne, Úrad verejného zdravotníctva SR pripravil informačný dokument „Zdravá pitná voda z vlastnej studne“, ktorý obsahuje odporúčania pri budovaní, kontrole a využívaní vlastných zdrojov pitnej vody.

Uvedený materiál pre obyvateľov, ktorý Vám pre Vašu informáciu v prílohe môjho listu zasielam, bol poskytnutý obciam so zvýšenými hladinami atrazínu na Žitnom ostrove. Dokument bol zároveň distribuovaný všetkými regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva v SR aj individuálnym záujemcom v rámci každoročných aktivít pri príležitosti Svetového dňa vody, počas ktorého bolo v roku 2018 pre občanov s vlastnými studňami bezplatne vyšetrených 7 456 vzoriek vody na prítomnosť dusičnanov a dusitanov, ktoré patria k najvýznamnejším kontaminantom studní.

V snahe prehĺbiť vzájomnú spoluprácu zainteresovaných rezortov pri riešení náročnej problematiky súvisiacej s kontamináciou životného prostredia pesticídmi, najmä v oblasti výmeny informácií, Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky inicioval medzirezortné rokovanie dňa 23. 4. 2018 za účasti riadiacich pracovníkov a expertov zo sektorov životného prostredia, zdravotníctva a pôdohospodárstva.

Výsledkom ďalšej aktívnej spolupráce týchto rezortov je tiež návrh nového zákona o chránených vodohospodárskych oblastiach, ktorý okrem iného rozširuje aj kompetencie na všetkých úrovniach orgánov verejného zdravotníctva, pričom okrem zlepšenia medzirezortnej spolupráce predpokladá aj zlepšenie v oblasti poskytovania informácií verejnosti, ktorá nemá k dispozícii verejný vodovod. O uvedených skutočnostiach boli médiá informované na tlačovej besede, ktorú zorganizoval minister životného prostredia SR dňa 11. 5. 2018. Z ďalších aktivít v oblasti pitnej vody, ktorým sa experti z orgánov verejného zdravotníctva v súčasnosti venujú, je potrebné spomenúť ich účasť v procese prípravy novej európskej smernice pre pitnú vodu, ktorej prijatie sa predpokladá v roku 2019.

K Vašej poznámke týkajúcej sa postoja vlády SR k listu Slovenského ochranárskeho snemu uvádzame, že Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky na základe požiadavky predsedu vlády SR a ministerky zdravotníctva SR pripravil k tomuto listu odborné stanovisko. Problematica kontaminácie vodných zdrojov na Žitnom ostrove bola následne dňa 25. 4. 2018 predmetom zasadnutia Bezpečnostnej rady SR. Ako zo záverov tohto zasadnutia vyplýva, situácia je v súčasnosti monitorovaná a stabilizovaná, pričom pitná voda dodávaná verejnými vodovodmi nepredstavuje bezpečnostnú hrozbu.

Som rád, že som Vás mohol touto cestou informovať o našich realizovaných aktivitách a ich konkrétnych výsledkoch, pretože voda ako základ života, zdravotná bezpečnosť pitnej vody, je spoločným cieľom nás všetkých, tak na strane zodpovedných ministerstiev, orgánov verejného zdravotníctva ako aj na strane občianskych združení. Súčasne by som rád uviedol, že našim spoločným cieľom musí byť aj riešenie akýchkoľvek vzniknutých udalostí s cieľom ochrany zdravia, bezodkladné prijímanie opatrení na zabránenie vzniku zdravotnej hrozby a informovanie obyvateľstva bez šírenia dezinformácií a neistoty.

Na záver mi dovoľte, aby som sa Vám podľakoval za Vašu ponuku spolupráce. Experti Úradu verejného zdravotníctva SR sa nebráňa vzájomnej komunikácií a odbornej spolupráci v tejto oblasti. S ohľadom na aktuálnu pracovnú vyťaženosť, ako aj skutočnosť, že táto spolupráca nebola v súvislosti s iniciatívou Vášho združenia doposiaľ s pracovníkmi úradu prerokovaná, ospravedlňte prosím moju neúčasť na Vami organizovanej tlačovej konferencii. Avšak som rád, že som Vám prostredníctvom tohto listu mohol poskytnúť informácie o našich realizovaných krokoch v záujme ochrany zdravia a zdravotnej bezpečnosti pitnej vody.

S pozdravom

Mgr. RNDr. MUDr. Ján Mikas, PhD.
hlavný hygienik Slovenskej republiky